

TRANSPARENTNOSŤ VZŤAHOV VO FARMAPRIESTORE PO NOVOM: Sú naši lekári v konflikte záujmov?

NIKOLA GURGOĽOVÁ

BRATISLAVA, 08.12.2016

TIS: MONITORING TRANSPARENTNOSTI V SEKTORE ZDRAVOTNÍCTVA

- Od 2012
- Rozpočet cca 30 tisíc/ rok
- www.transparency.sk
- Hlavné témy:
 - verejné obstarávanie v zdravotníctve
 - transparentnosť nemocníc
 - konflikty záujmov

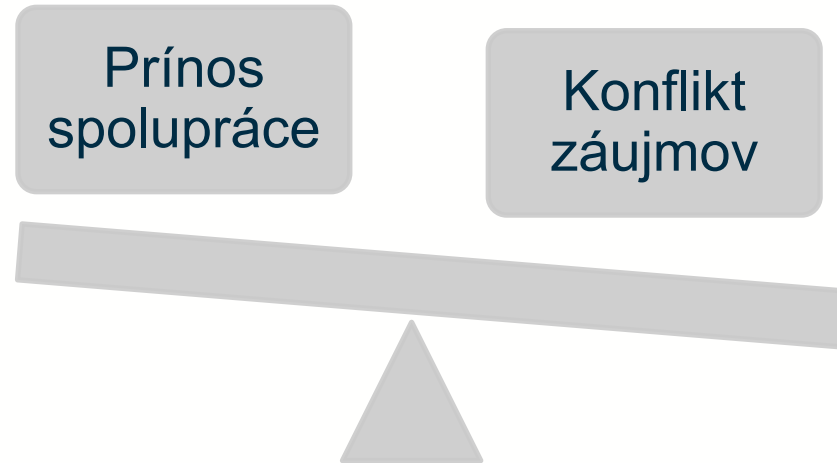

ČO (NE) ZNAMENÁ KONFLIKT ZÁUJMOV?

Konflikt záujmov neznamená automaticky problém.

Konflikt predstavuje riziko problému.

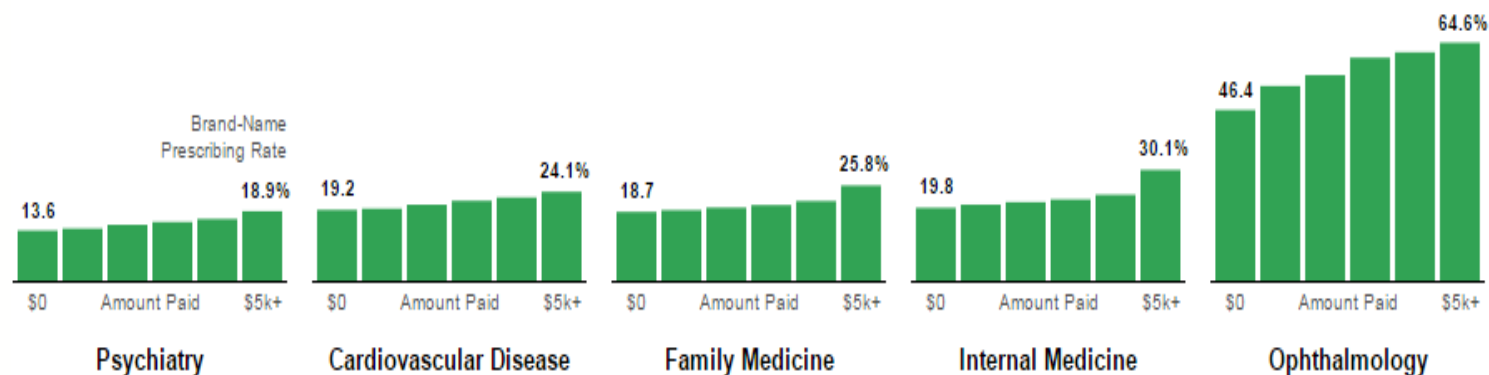
- Situácia, kedy sú jednotliviec alebo organizácia, pre ktorú jednotliviec pracuje, konfrontovaní voľbou medzi nárokmi vyplývajúcimi z profesie a ich osobným záujmom (Transparency International)

PRESKRIPCIA vs. konflikt záujmov

Which Doctors Prescribe Brand-Name Drugs More? The Ones Getting Paid by Drug, Device Companies

ProPublica analyzed the prescribing patterns of doctors who wrote at least 1,000 prescriptions in Medicare's drug program, known as Part D. Across five common specialties, as doctors received more money, they tended to prescribe a higher percentage of brand-name drugs.

Zdroj: Pro Publica, 2016

- 2 až 3x vyššia preskripcia originálnych liekov
- *Limity: nezakladá kauzálny vzťah, vplyv ďalších faktorov ako dôvera v kvalitu, praktická skúsenosť a i.*
- prieskum Nem, USA: vlastný konflikt záujmov vnímaný menej, než konflikt kolegov

RIEŠENIE KZ CEZ TRANSPARENTNOSŤ

- Lepší obraz lekárov a farmaceutických spoločností – väčšia dôvera
- Prevencia neetického konanie
- Lepšie informovaní pacienti, lepšia zdravotná starostlivosť

„Odporúčame pacientom, aby o týchto vzťahoch diskutovali so svojimi poskytovateľmi “

Centers for Medicare & Medicaid
Services

POSUN K VYŠŠEJ TRANSPARENTNOSTI

2015

2016

- **Novela zákona č. 362/2011 o liekoch, TIS & MZSR**
- Informácie na jednom mieste v štruktúrovanej podobe (polrok 2016)
 - Lekár – Firma – Účel – Hodnota
- **EFPIA iniciatíva (Disclosure Code)**
- dobrovoľný záväzok vyššej transparentnosti (rok 2015)
- **Hodnota za peniaze**
- Politika na faktoch, transparentnosťou k lepším riadiacim procesom

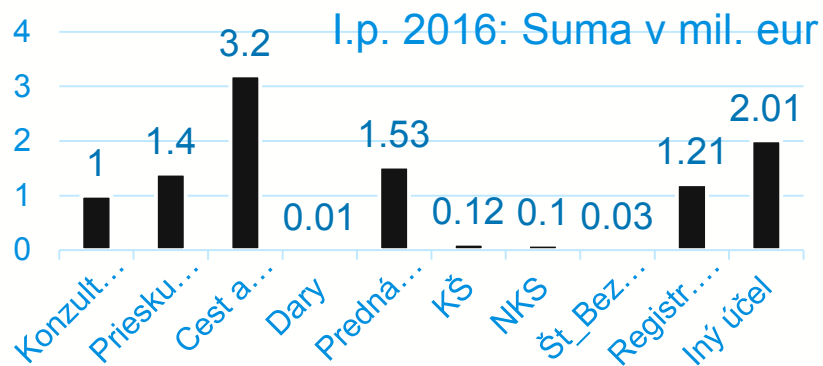

Sú naši lekári v konflikte záujmov?

Pred novelou

Štvrtročné vykazovanie

- Pokles z 85 000 na 2000 eur v priebehu roku
- 106 zdravotníckych pracovníkov, z toho iba 8 lekári

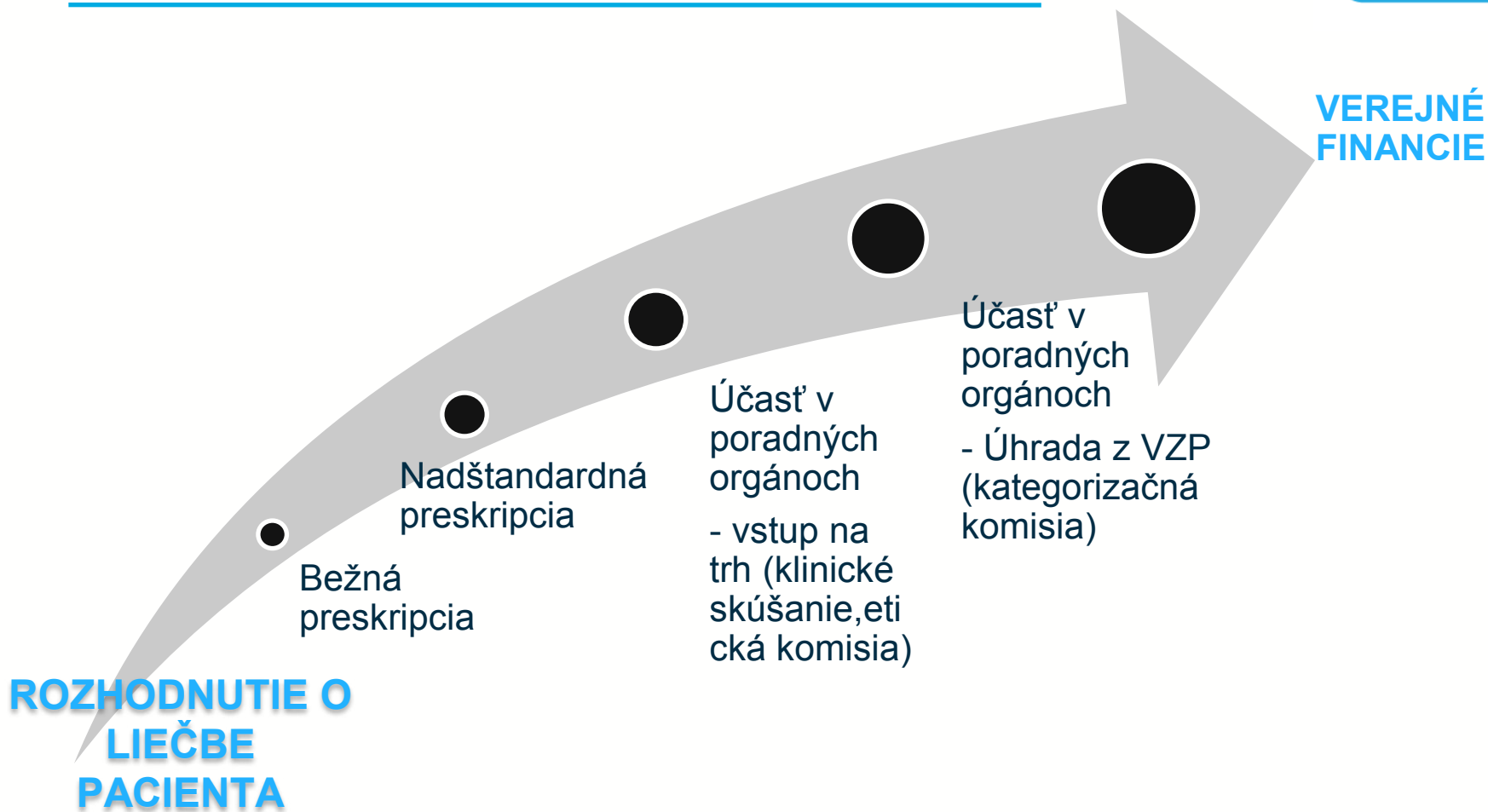

Po novele

Polročné vykazovanie

- 38 tis. platieb v hodnote 10,6 mil. eur
- 1/3 lekárov (10 tis.) aspoň 1 prevod
- Priemerná hodnota plnenia na úrovni 1152 eur
- 3/4 týchto lekárov v odbore diabetológia, alergiológia, endokrinológia a v gastrológii spolupracovalo so 4 FF
- Každý druhý z týchto lekárov spolupracoval s viac ako 1 FF

KONFLIKT ZÁUJMOV - dopad

PRESKRIPCIA NA SLOVENSKU

Možné príčiny:

- skutočná medicínska potreba,
 - nedostatočný manažment pacienta,
 - duplikácie v predpisovaní,
 - indukovaná preskripcia a i.
- Hodnota za peniaze:
 - „Ak by **lekári**, ktorí pacientovi **predpisujú viac receptov ako tri štvrtiny ich kolegov**, znížili svoju preskripciu na ich úroveň, prinieslo by to dodatočné využitie prostriedkov zo zdravotného poistenia **v objeme 158 mil. eur.**“
 - „Pokiaľ by takto upravila svoje správanie len horná desatina lekárov, usporiť by sa mohlo 59 mil. eur.“
- * metodologické limity

ÚČASŤ V PORADNÝCH ORGÁNOCH

EK, I. polrok 2016

- 221 stanovísk
- Viac než 414 odborníkov
- 41 liečiv

Vstup lieku na trh

Etické komisie:

rozhodnutie ŠUKL o schválení klinickej štúdie
podmienené súhlasným stanoviskom
Etickej komisie ústavného zariadenia / kraja.

KK, I. polrok 2016

- 48 konaní
- 80 odborníkov
- 19 farmafiriem

Vstup lieku do systému úhrad z VZP

Kategorizačné orgány:

25 poradných orgánov radí ministromi, **ktoré lieky** a s akým doplatkom budú **hradené z verejných zdrojov**

ÚČASŤ V PORADNÝCH ORGÁNOCH

Čestné
(neplatené)
funkcie,
rozhodujú o
miliónoch eur
(r. 2015 úhrada
ZP za lieky 1
mld eur)

KK

Necelá 3/4 členov prijalo aspoň jeden prevod,
priemerná hodnota **4578 eur**

Až 6 členovia sú v top 100 lekárov **s najvyšším prevodmi**
hodnôt

Prednášky (44%), konzultácie (23%)

Celková suma: 260 tis. eur

EK (členovi identifikovaných v 40 komisiách

Takmer tretina členov spolupracovala s FF, priemerná
hodnota **2822 eur**

Prednášky (35 %), cestovné (27%)

Celková suma: 380 tis. eur

AKO ČELIŤ KONFLIKTOM ZÁUJMOV?

- **ZDIEĽANÁ ZODPOVEDNOSŤ**

1) poskytovatelia, ZP

2) farmafirmy

3) ministerstvo

- s ↑ počtom interakcií a kompetenciami, vyššie nároky na elimináciu vplyvov KZ

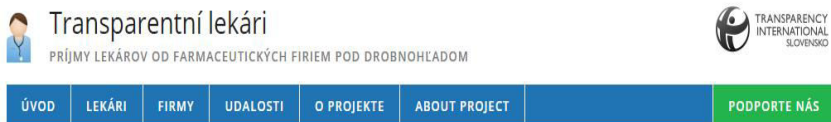
preskripcia

- transparentnosť vzťahov
- interpretácia vzťahov
- iniciatívna komunikácia s pacientmi

účasť v poradných orgánoch

- limitovať interakcie?
- fin. podpora cez nezávislý fond?
- platené funkcie?

Nepoznáte meno lekára alebo názov firmy?

HODNOTA ZA PENIAZE

Posilňovať dôveru cez ďalšie transparentné nástroje:

- funkčný portál k prevodom hodnôt, inšpirácia TIS portal: <http://lekari.transparency.sk/>
- Slovníček - aifp.cz.
- transparentná preskripcia (MediCare)
- Eliminovať „vyššie“ KZ

www.transparency.sk

www.facebook.com/transparencysk

www.transparency.blog.sme.sk/

© 2015 Transparency International Slovensko